EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 12.2.2025
COM(2025) 41 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

Gennemførelse af det europæiske initiativ for byområder i 2022-2024

Indholdsfortegnelse

1. INDLEDNING 2
2. GENNEMFØRELSE 2
2.1. Finansiering af innovation i byerne 3
2.2. Støtte til kapacitet og viden i byerne 5
2.2.1. Styrkelse af byernes kapacitet 5
2.2.2. Støtte til viden og politikker i byerne 8
2.3. Forvaltning og andre aktiviteter 9
3. DE FØRSTE RESULTATER 10
4. KONKLUSIONER 14

1. INDLEDNING

Europa står over for en lang række udfordringer, lige fra økonomisk genopretning og opbygning af inklusive samfund til tackling af klimaændringer, miljøforringelse og demografiske forandringer samt den dobbelte grønne og digitale omstilling. Byerne er de steder, hvor alle udfordringerne mødes, og hvor nye løsninger kan afprøves og testes på måder, der gør en forskel for befolkningen.

Samhørighedspolitikken har en stærk bymæssig dimension, og dens støtte til bæredygtig byudvikling blev styrket for programmeringsperioden 2021-2027 for at hjælpe byerne med at spille en aktiv rolle i udformningen og gennemførelsen af politiske løsninger på deres lokale udfordringer. Som følge heraf investerer Samhørighedsfonden over 100 mia. EUR i byerne, og byerne er direkte ansvarlige for at tilrettelægge og gennemføre investeringer for over 24 mia. EUR under samhørighedspolitikkens programmer.

Dertil kommer, at der blev oprettet et nyt europæisk initiativ for byområder (EUI)[1] inden for samhørighedspolitikkens bymæssige dimension for programmeringsperioden 2021-2027. Med et budget på 395 mio. EUR[2] er det et instrument til at støtte byer af alle størrelser, opbygge kapacitet og viden, støtte innovation og udvikle overførbare og skalerbare løsninger på bymæssige udfordringer af EU-relevans. Aktiviteterne koordineres med og suppleres af Urbactprogrammet[3] og yder støtte til det mellemstatslige arbejde under EU's dagsorden for byerne.

I denne rapport beskrives EUI's aktiviteter og resultaterne af gennemførelsen fra 1. september 2022 til 31. august 2024.

2. GENNEMFØRELSE

Gennemførelsen af det europæiske initiativ for byområder blev overladt til regionen Hauts-de-France i tæt samarbejde med Europa-Kommissionen[4]. Regionen Hauts-de-France har oprettet et permanent sekretariat (i det følgende benævnt "EUI-sekretariatet") til at udføre alle de daglige aktiviteter, der er beskrevet i denne rapport. Arbejdet er bygget op omkring to områder, der har til formål at tilvejebringe: a) støtte til innovation og b) støtte til kapacitets- og vidensopbygning, territoriale konsekvensanalyser, politikudvikling og kommunikation (figur 1). 75 % af budgettet på 395 mio. EUR[5] er sat af til område a), og 25 % til område b).

---

1 Artikel 12 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1058 af 24. juni 2021 om Den Europæiske Fond for Regionaludvikling og Samhørighedsfonden.

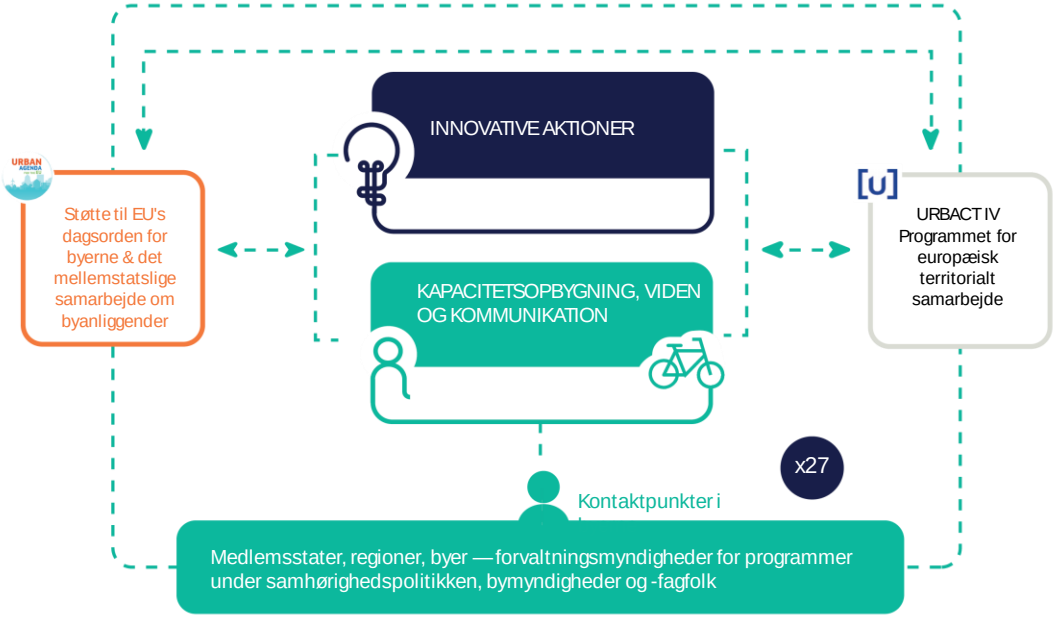
2 Det oprindelige budget på 400 mio. EUR (i 2018-priser) blev reduceret til 395 mio. EUR (i løbende priser) som følge af revisionen af den flerårige finansielle ramme i 2024.

3 Artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1059 af 24. juni 2021 om særlige bestemmelser for målet om europæisk territorialt samarbejde (Interreg), der støttes af Den Europæiske Fond for Regionaludvikling og de eksterne finansieringsinstrumenter. Urbact finansierer netværk af byer for at hjælpe byerne med at udvikle integrerede praksisser.

4 I henhold til artikel 12 i forordning (EU) 2021/1058 blev gennemførelsen af EUI overladt til regionen Hauts-de-France ved indirekte forvaltning. Indkaldelsen af interessetilkendegivelser vedrørende den indirekte forvaltning af EUI blev offentliggjort i maj 2021 og resulterede i udvælgelsen af regionen Hauts-de-France i juli 2021. Aftalen mellem Kommissionen og regionen Hauts-de-France blev undertegnet i august 2022.

5 I løbende priser.

Figur 1. Interventionslogik for det europæiske initiativ for byområder

2.1. Finansiering af innovation i byerne

Det europæiske initiativ for byområder støtter projekter med nyskabende foranstaltninger, der har til formål at fremme byernes forandringsskabende rolle og udbredelsen af tryktestede byinnovationer i hele EU. Hvert projekt kan modtage et maksimalt bidrag fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU) på 5 mio. EUR med en medfinansieringssats på 80 % og har en maksimal varighed på fire år[6]. De støtteberettigede ansøgere er bymyndigheder eller sammenslutninger af bymyndigheder (dvs. storbyer, mindre byer eller forstæder), som har en samlet befolkning på mindst 50 000 indbyggere og er beliggende i en af EU's medlemsstater.

Dette arbejdsområde bygger på pilotinitiativet "nyskabende foranstaltninger i byerne"[7], der blev gennemført i programmeringsperioden 2014-2020. Siden da er der foretaget mange forbedringer såsom: i) et stærkere fokus på byinnovationer af relevans for samhørighedspolitikken, ii) en bedre målbarhed af resultaterne ud fra foruddefinerede indikatorer, iii) et bedre fokus på projekternes praktiske anvendelighed, opskaleringspotentialet og reproducerbarheden af de testede løsninger.

Der er planlagt fire indkaldelser af forslag til nyskabende EUI-foranstaltninger, hvoraf to er gennemført, én er i gang, og én er planlagt til 2026 (tabel 1). I forbindelse med de første tre indkaldelser er målet at fremme innovation på visse tematiske områder, som er vigtige for EU-politikkerne, mens den fjerde indkaldelse er planlagt til at støtte byer med mindre erfaring inden for innovation.

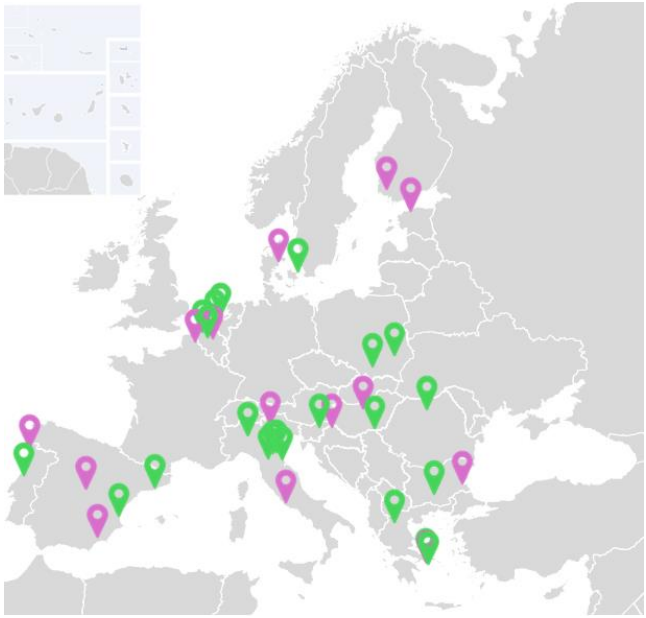
6 EUI – vejledning om nyskabende foranstaltninger.
7 UIA – nyskabende foranstaltninger i byerne.

Tabel 1. Indkaldelser af forslag til nyskabende EUI-foranstaltninger

Indkaldelse	Offentliggjort (år), emne(r)	Ansøgninger	Udvalgte projekter, samlet EFRU-bidrag (EUR)	Succesrate for ansøgninger
1	2022, ét emne: nyt europæisk Bauhaus	99 ansøgninger fra 21 medlemsstater	14 projekter fra 12 medlemsstater, 65,2 mio. EUR	14 %
2	2023, tre emner: grønnere byer, bæredygtig turisme, udnyttelse af talent i byer med faldende indbyggertal	112 ansøgninger fra 21 medlemsstater	22 projekter fra 12 medlemsstater, 98 mio. EUR	20 %
3	2024, to emner: energiomstilling, teknologi i byen	Indsendelsesfrist i oktober 2024	Planlagt budget 90 mio. EUR	–
4	Planlagt til 2026	–	–	–

I forbindelse med de to indkaldelser blev der udvalgt 36 projekter fra 16 medlemsstater (figur 2). For at forbedre den geografiske dækning og hjælpe byerne med at udarbejde ansøgninger af god kvalitet er der truffet en række foranstaltninger, f.eks. afholdelse af workshopper for ansøgere i de central- og østeuropæiske medlemsstater og oprettelse af et netværk af nationale kontaktpunkter i byerne, der fremmer indkaldelserne på tværs af medlemsstaterne.

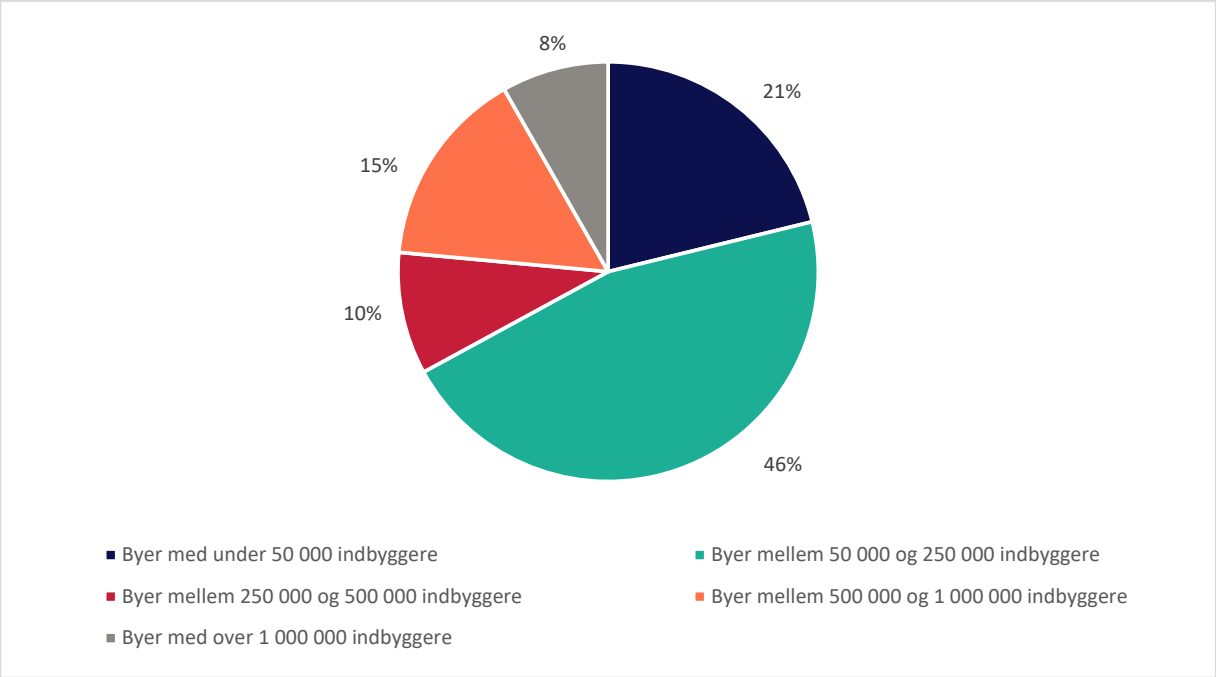
Figur 2. Geografiske placeringer af de udvalgte projekter i de to indkaldelser af nyskabende foranstaltninger (indkaldelse 1: lilla, indkaldelse 2: grøn)

Hvad angår befolkningstallet i de bycentre, hvis myndigheder deltager i de udvalgte projekter i de to indkaldelser, er over to tredjedele små og mellemstore byer (figur 3), og tilsvarende er

over to tredjedele "artikel 11-byer"[8].

Figur 3. Andel af bymyndigheder i forhold til befolkningstallet i de udvalgte projekter med nyskabende foranstaltninger

Som noget nyt er en del af EFRU-tilskuddet til de enkelte projekter med nyskabende foranstaltninger øremærket til finansiering af tværnationale overførselspartnerskaber mellem de ledende bymyndigheder og tre andre byer i EU, hvoraf to skal være fra mindre udviklede regioner eller overgangsregioner[9]. Metoden bygger på pilotoverførselsmekanismen for nyskabende foranstaltninger i byerne, der blev gennemført med Urbact III i 2021-2022, og har til formål at overføre erfaringerne med testede innovative løsninger og undersøge mulighederne for at kopiere dem i andre bymæssige sammenhænge. Målet er også at fremme investeringer under samhørighedspolitikkens programmer og at styrke innovationskapaciteten i byerne uden for de byer, der står i spidsen for projekter med nyskabende foranstaltninger.

2.2. Støtte til kapacitet og viden i byerne

2.2.1. Styrkelse af byernes kapacitet

Kapacitetsopbygningsaktiviteterne i det europæiske initiativ for byområder blev iværksat i 2023, og de gennemføres som pilotforanstaltninger indtil udgangen af 2024[10]. Disse aktiviteter omfatter tre typer foranstaltninger: udvekslinger mellem byerne, peerevalueringer og kapacitetsopbyggende arrangementer. De tager sigte på at forbedre byernes kapacitet med hensyn til udformning og gennemførelse af strategier, politikker og praksis for bæredygtig byudvikling på en integreret og deltagelsesbaseret måde. De fungerer også som supplement til og i koordination med Urbact IV[11].

Udveksling mellem byerne[12] er en efterspørgselsstyret bottom-up-aktivitet og er baseret på kontinuerlig indkaldelse. Den samler en ansøgende bymyndighed, der står over for en specifik

[8] Artikel 11-byer er byer, som medlemsstaterne har udvalgt til at gennemføre bæredygtig byudvikling i henhold til forordning (EU) 2021/1058.

[9] EUI-vejledning til ansøgere om nyskabende foranstaltninger.

[10] Pilotfasen for kapacitetsopbygningsaktiviteterne er fastsat i arbejdsprogrammet for 2023-2024 i EUI-finansieringsafgørelsen.

[11] Gennemførelsesperioden for Urbact IV er 2021-2027.

[12] EUI-vejledning til ansøgere om udveksling mellem byerne.

udfordring, og en anden bymyndighed fra en anden medlemsstat, der har ekspertise til at tackle den, til et kortvarigt besøg. Udvekslingen er en effektiv peerlæring.

Bymyndighedernes interesse for udvekslinger mellem byerne bliver større og større med tiden. Pr. 31. august 2024 var der modtaget 60 ansøgninger fra byer i 22 medlemsstater. Byer i Italien, Spanien, Portugal og Finland indsendte de fleste ansøgninger. 40 udvekslinger[13] er i gang eller er afsluttet, og i alt 88 bymyndigheder er blevet mobiliseret (figur 4 og 5). Et stort flertal (88 %) af de involverede byer er små og mellemstore byer, og de er næsten ligeligt fordelt på mindre udviklede regioner, overgangsregioner og mere udviklede regioner. Mere end 60 % er "artikel 11-byer".

Figur 4. Bymyndigheder, der er involveret i udvekslinger mellem byerne som "byer med en udfordring"

Figur 5. Bymyndigheder, der er involveret i udvekslinger mellem byerne som "peers"

Desuden støttes peerevalueringer[14] med grupper af byer, der skal benchmarke deres integrerede byudviklingsstrategier, som udgør grundlaget for bæredygtig byudvikling[15]. Målet er at forbedre udformningen og gennemførelsen af strategierne. Hver peerevaluering omfatter op til fire "byer under evaluering", som samarbejder med personer fra op til seks byer, der fungerer som "peerevaluatorer", om at tackle en identificeret udfordring[16]. Der foretages årlige indkaldelser med henblik på at få "artikel 11-byer" til at ansøge om at blive "byer under evaluering" og opfordre andre byer i hele Den Europæiske Union til at blive "peerevaluatorer".

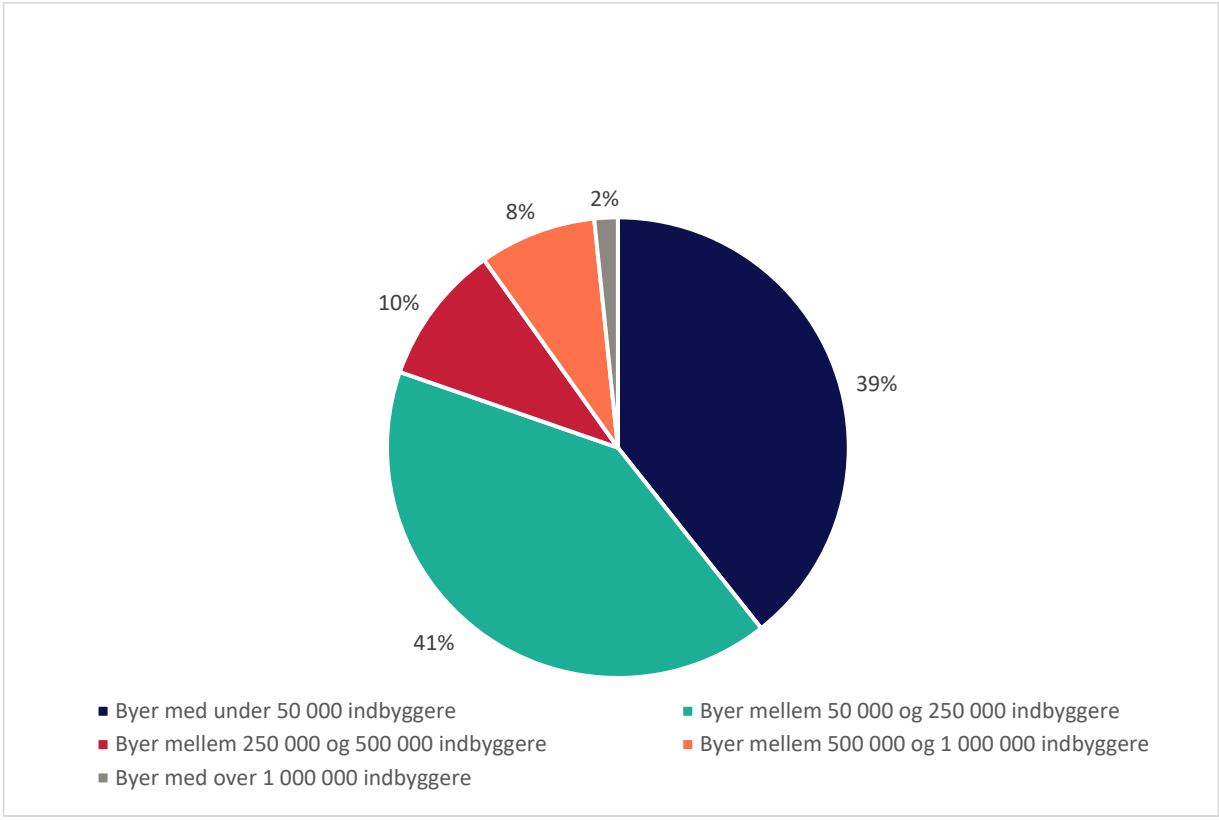
Figur 6. Peerevalueringernes geografiske dækning
(byer under evaluering: lilla, byer, som foretager peerevaluering: grøn)

[13] Succesraten for ansøgningerne var over 85 %.
[14] EUI-vejledning til ansøgere om peerevaluering.
[15] Som defineret i artikel 11 i forordning (EU) 2021/1058.
[16] Med udgangspunkt i JRC-GD REGIO's peerevalueringsmetoder og -værktøjer.

Pr. 31. august 2024 var der gennemført tre peerevalueringer, hvor Thessaloniki (EL), Coimbra (PT) og Kalisz (PL) var værter for arrangementerne på stedet. Ca. 150 deltagere var med til peerevalueringerne og repræsenterede 12 medlemsstater. 54 deltagere var bymyndigheder, der enten fungerede som "byer under evaluering" (10) eller som "peerevaluatorer" (44) (figur 6). 80 % af de involverede bymyndigheder var små og mellemstore byer (figur 7), og ca. halvdelen kom fra mindre udviklede regioner. De fleste "byer under evaluering" var små og mellemstore byer og fra mindre udviklede regioner eller overgangsregioner.

Figur 7. Andel af bymyndigheder i forhold til befolkningstallet, som deltog i peerevalueringer

Kapacitetsopbyggende arrangementer[17] samler bymyndigheder, forvaltningsmyndigheder, Kommissionen og andre centrale aktører med henblik på udveksling af oplysninger og fremvisning af synergier mellem samhørighedspolitikkens værktøjer og programmer og EU's dagsorden for byerne. Arrangementerne er med til at skabe et "fællesskab af byfagfolk". Processen omfatter årlige indkaldelser med henblik på at få forvaltningsmyndigheder til at udtrykke interesse for at tilrettelægge arrangementer sammen med regionen Hauts-de-France.

Pr. 31. august 2024 var der afholdt otte kapacitetsopbyggende arrangementer eller møder i Torino (IT), Timisoara (RO), Ljubljana (SI), Zadar (HR), Tourcoing (FR), Budapest (HU), Tampere (FI) og Bruxelles (BE). Ca. 500 deltagere, hvoraf de 160 var bymyndigheder, var med til disse arrangementer.

2.2.2. Støtte til viden og politikker i byerne

Flere af arbejdsområderne under det europæiske initiativ for byområder støtter byernes videns- og politikudviklingskapacitet. Der er oprettet et netværk af kontaktpunkter i byerne på tværs af

[17] Med udgangspunkt i samhørighedspolitikkens byudviklingsnetværk i programmeringsperioden 2014-2020, som støttede informationsudveksling mellem byer, der gennemfører integrerede strategier under samhørighedspolitikkens del om bæredygtig byudvikling, og mellem byer, der står i spidsen for nyskabende foranstaltninger i byerne.

medlemsstaterne[18]. I den periode, som denne rapport dækker, er der udpeget 25 kontaktpunkter i byerne[19]. De fleste kontaktpunkter i byerne fungerer også som nationale Urbactkontaktpunkter, og der sørges for koordinering, hvis de to forskellige kontaktpunkter ikke er placeret i samme enhed.

Der er oprettet en ny vidensplatform, Portico[20]. Platformen har til formål at konsolidere den store viden, der findes i byerne, og tackle fragmenteringen af videnskilder for at støtte byfagfolk på alle niveauer. En af dens komponenter er Urban Panorama, som har til formål at vejlede brugerne gennem EU's byinitiativer, -programmer og -organisationer. Dette værktøj vil blive opbygget gradvist, og den første udgave er allerede tilgængelig[21].

Den første udgave af en EU-dækkende fremadskuende undersøgelse blev gennemført i 2024. Den foretages hvert andet år for at spørge bymyndigheder og byfagfolk om vigtige tendenser, udfordringer, videnskløfter og støttebehov med hensyn til bæredygtig byudvikling. Resultaterne giver regionen Hauts-de-France viden om nye dynamikker og behov i bysamfundet. For den første udgaves vedkommende blev der modtaget 364 svar fra 25 EU-medlemsstater, og over 70 % af svarene kom fra bymyndigheder[22].

En række kapitaliseringsaktiviteter[23] vil snart blive kickstartet i form af "politiklaboratorier for det europæiske initiativ for byområder" og andre vidensprodukter. Målet er at hjælpe bymyndigheder og byfagfolk med evidensbaseret politikudformning og med at sikre kvaliteten af offentlige investeringer, navnlig under samhørighedspolitikken. Der vil blive gjort en særlig indsats for at nå ud til små og mellemstore byer, som endnu ikke har tilstrækkelig kapacitet til at få adgang til den eksisterende erfaring og viden.

EU's dagsorden for byerne – det flerniveaustyringssamarbejde, der blev oprettet ved Amsterdampagten i 2016[24] – støttes af det europæiske initiativ for byområder[25]. Der er udformet og indført en servicepakke for at hjælpe tematiske partnerskaber med at gennemføre deres handlingsplaner, og der ydes bistand til etablering af nye partnerskaber. Det europæiske initiativ for byområder kan også støtte mellemstatsligt samarbejde om byanliggender[26], hvis en eller flere medlemsstater anmoder om en sådan støtte, og hvis det er aftalt med Kommissionen.

Der er gennemført flere kommunikationskampagner om indkaldelser af forslag til nyskabende foranstaltninger, indkaldelser til kapacitetsopbygningsaktiviteter, lancering af Portico og indkaldelser til partnerskabsmedlemmer af EU's dagsorden for byerne. Der er oprettet et EUI-websted, og der er udarbejdet et EUI-nyhedsbrev. Dette nyhedsbrev har allerede mere end 5 000 abonnenter.

2.3. Forvaltning og andre aktiviteter

Forvaltningen af det europæiske initiativ for byområder[27] blev indført for at sikre styringen og den operationelle gennemførelse af alle aktivitetsområder på en effektiv og inklusiv måde. Den sikrer en mekanisme, der muliggør synergier mellem aktiviteterne og en deltagelsesbaseret

---

18 Mandat for EUI's kontaktpunkter i byerne.

19 Frankrig og Luxembourg har et fælles kontaktpunkt i byerne, mens Italien endnu ikke har udpeget et.

20 Portico.

21 Urban Panorama | Portico.

22 Undersøgelsesrapporten offentliggøres i slutningen af 2024.

23 Aktiviteter og/eller processer, hvor man udnytter viden fra EUI-aktiviteter, herunder projekter med nyskabende foranstaltninger, kapacitetsopbygningsaktiviteter, gennemførte vidensforanstaltninger osv. Kapitaliseringsaktiviteterne vil også skabe fora for udvikling af synergier med andre EU-initiativer og -programmer.

24 Amsterdampagten 2016.

25 Som anført i Ljubljanaaftalen fra 2021 og dens flerårige arbejdsprogram, der blev vedtaget af EU's ministre.

26 Artikel 12 i forordning (EU) 2021/1058. Støtten kan omfatte teknisk og/eller tematisk ekspertise. Der blev ikke anmodet om støtte i den periode, som denne rapport dækker.

27 Artikel 12 i forordning (EU) 2021/1058.

proces med strategisk vejledning, som omfatter alle relevante interessenter, og den består af et tilsynsråd og en styringsgruppe.

Tilsynsrådet består af repræsentanter for Kommissionen, regionen Hauts-de-France og EUI's sekretariat. Det fører tilsyn med gennemførelsen, de fremskridt, der gøres for at nå målene, udviklingen og gennemførelsen af aktiviteter under hvert område, overvågningen af resultater samt den finansielle gennemførelse. Det sikrer, at styringsgruppens strategiske rådgivning integreres i de operationelle aktiviteter, hvor det er relevant.

Styringsgruppen fungerer som et rådgivende organ. Den informeres om og rådgiver om den strategiske gennemførelse af det europæiske initiativ for byområder, navnlig om aktiviteternes sammenhæng og om prioriteterne. Styringsgruppen består af repræsentanter for Kommissionen, regionen Hauts-de-France og EUI's sekretariat, medlemsstaterne fra hver EU-formandskabstrio, Urbacts forvaltningsmyndighed og sekretariat, Regionsudvalget og to europæiske bysammenslutninger, De Europæiske Kommuners og Regioners Råd og Eurocities.

Der blev afholdt tre møder i begge forvaltningsorganer i den periode, som denne rapport dækker. Sammenhængen og overensstemmelsen med forvaltningsprocesserne i Urbact IV-programmet og EU's dagsorden for byerne blev sikret gennem gensidig deltagelse og informationsudveksling.

Hvad angår den finansielle gennemførelse af det europæiske initiativ for byområder, blev en betydelig andel – over halvdelen af budgettet på 395 mio. EUR[28] – afsat til aktiviteterne. En foreløbig version af overvågningssystemet[29] er færdiggjort, og et dashboard, der viser fremskridtene, vil snart blive lanceret.

Der er etableret et tæt samarbejde med Urbact IV-programmet for at opnå overordnet koordinering, synergier og komplementaritet, navnlig mellem de to instrumenters kapacitets- og vidensopbygningsaktiviteter[30]. Det europæiske initiativ for byområder har også bidraget til gennemførelsen af FN's 2030-dagsorden for bæredygtig udvikling ved hjælp af Urbactsamarbejdet.

3. DE FØRSTE RESULTATER

Det europæiske initiativ for byområder er udformet sammen med de vigtigste aktører[31] for at støtte strategi- og politikudformning, integreret og deltagelsesbaseret gennemførelse og innovation i byerne.

Efter de første to års gennemførelse giver det europæiske initiativ for byområder sine første resultater. Initiativet sikrer et integreret sæt tjenester til støtte for byer af alle størrelser. Aktiviteterne er blevet iværksat med et samspil mellem EUI-områderne og i koordination med og som supplement til Urbact IV. Desuden kombinerer det europæiske initiativ for byområder aktiviteterne og inputtet fra EU's dagsorden for byerne og skaber synergier med andre vigtige EU-initiativer.

Hvad angår den geografiske oprindelse af de 444 bymyndigheder, der støttes af EUI i den periode, som denne rapport dækker, kommer to tredjedele fra mindre udviklede regioner og overgangsregioner. De fleste støttemodtagere (73 %) er små og mellemstore byer, og 70 % er "artikel 11-byer". 25 % af de støttede byer deltager også i Urbact, hvilket bekræfter de styrkede forbindelser mellem det europæiske initiativ for byområder og andre af

[28] I løbende priser.

[29] Overvågningssystemet vil gradvist blive udvidet og vil med sine centrale resultatindikatorer registrere outputtet, resultaterne og virkningerne af det europæiske initiativ for byområder i forhold til dets mål.

[30] EUI og Urbact supplerer hinanden på flere måder, f.eks. støtter EUI kortvarige udvekslinger mellem byerne, mens Urbact finansierer langvarige bynetværk. Med disse instrumenter tilrettelægges der også fælles arrangementer, og EUI-vidensplatformen omfatter en række af Urbacts vidensressourcer.

[31] Regionsudvalget, de europæiske bynetværk og høringer af medlemsstater og andre byinteressenter.

samhørighedspolitikkens værktøjer.

To indkaldelser af forslag til nyskabende foranstaltninger i 2022 og 2023 er blevet afsluttet, hvilket har resulteret i 36 projekter på tværs af 16 medlemsstater med et EFRU-bidrag på over 163 mio. EUR. Takket være deres tværnationale overførselspartnerskaber er et netværk af 85 byer i færd med at innovere, udveksle erfaringer og inspirere til samhørighedspolitiske foranstaltninger vedrørende emner som det nye europæiske Bauhaus, grønnere byer, bæredygtig turisme og udnyttelse af talent i byer med faldende indbyggertal. Dette netværk vil snart blive suppleret med yderligere projekter vedrørende energiomstilling og teknologi i byerne. Synergier med EU-missionerne, navnlig med missionen om klimaneutrale og intelligente byer, og andre vigtige EU-initiativer er blevet fremmet som led i indkaldelserne.

Fuenlabrada (ES) eksperimenterer med en ny boligmodel, der er baseret på solidaritet mellem generationerne og principperne for det nye europæiske Bauhaus. Det er med til at puste nyt liv i byens centrum, der står over for forringet boligkvalitet, mange ledige boliger og erhvervslokaler samt en aldrende befolkning. **Budapest (HU)** står over for en boligkrise som følge af høje energipriser og tester en integreret tjenestemodel for økonomisk overkommelige boliger, hvor man medtager principperne for det nye europæiske Bauhaus og udvikler et sæt tjenester, der er rettet mod både den offentlige og den private bygningsmasse.

Bologna (IT) kombinerer informationsteknologi, naturbaserede løsninger og "borgerforskere"[32] for at skabe forbindelse til naturen i alle byens kvarterer og udvikle en metode med "tilpasningsdygtige grønne områder", der tackler fænomenet med den urbane varmeeffekt. **Brügge (BE)** tester blå og grønne infrastrukturløsninger for at afbøde oversvømmelses- og tørkerisici og forbedre vandkvaliteten, bl.a. ved at gøre brug af byens historiske underjordiske vandnet.

Stalowa Wola (PL) eksperimenterer med at skabe betingelser for rumindustriens talenter ved at udvikle en flerdimensionel specialisering for byen, der omfatter et rumlaboratorium, et rumakademi og en rumklynge, der udgør en firedobbelt helix. **Haskovo (BG)** tester oprettelsen af en innovativ MedTechHub, der mobiliserer medicinalsektoren og den digitale sektor og leverer tjenester og uddannelsesmuligheder, navnlig til unge talenter, samt støtter omstillingen til en bæredygtig lokal økonomi.

København (DK) er pioner for en datadrevet og samfundsfokuseret

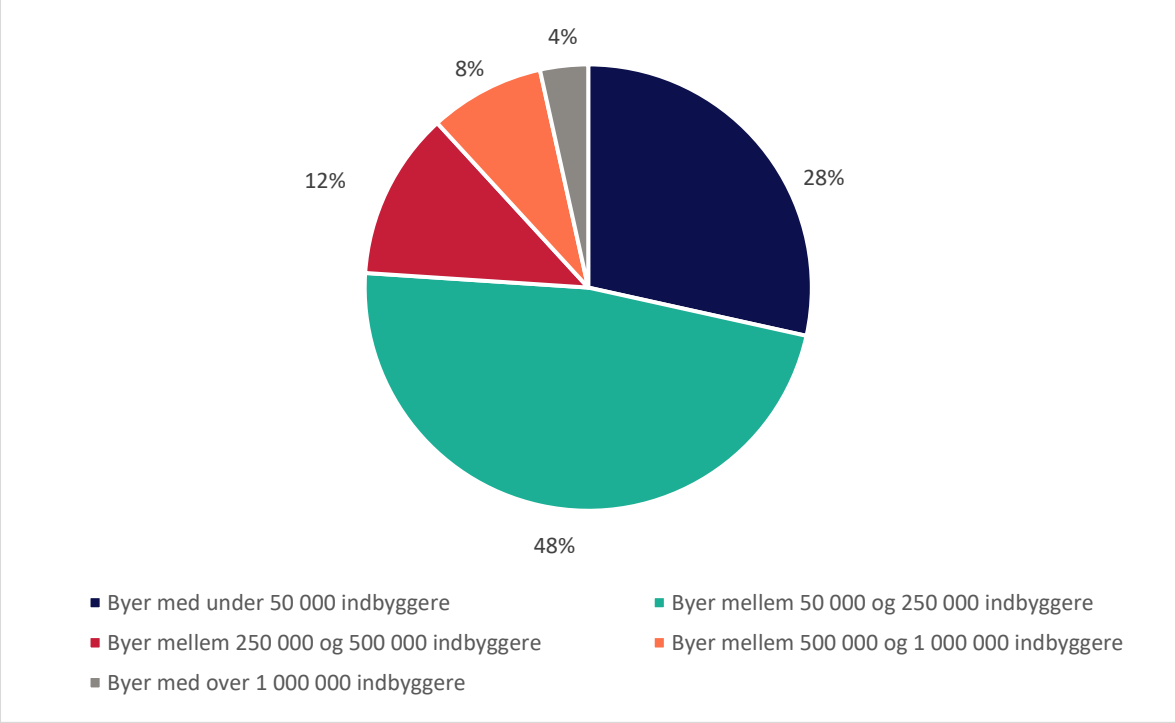
[32] "Borgerforskere" henviser til medlemmer af offentligheden.

turismeforvaltning for sine lokalsamfund og turister gennem udviklingen af en deltagerorienteret foto- og stemmeapp, der involverer, indsamler og analyserer brugernes data om deres erfaringer. **Coimbra (PT)** er i gang med at afprøve en webportal for bæredygtig turisme baseret på store sprogmodeller, der er beriget med reelle data om destinationen og personlige rejseplaner for turister.

Ophavsrettigheder: billede 1 ©Gettyimages.be/zak00, billede 2 ©Gettyimages.be/DrAfter123, billede 3 ©Gettyimages.be/guoya, billede 4 ©Gettyimages.be/Annika McFarlane.

Kapacitetsopbygningsaktiviteterne gennemføres med en specifik ambition om at støtte byerne ved at gennemføre den investeringsandel på over 24 mia. EUR fra EFRU, der er øremærket til bæredygtig byudvikling[33]. Mens de befinder sig i pilotfasen, overvejer deltagerne allerede aktiviteter, der har en indvirkning[34]. 485 byfagfolk har deltaget i disse aktiviteter. Heraf var knap 60 % bymyndigheder, og to tredjedele var "artikel 11-byer". Kapacitetsopbygningsaktiviteter støtter især de mindre byer, idet 76 % af de byer, der deltager i disse aktiviteter, har under 250 000 indbyggere (figur 8).

Figur 8. Andel (%) af bymyndigheder, der deltager i kapacitetsopbygningsaktiviteter, i forhold til befolkningstallet i byerne.

Som led i kapacitetsopbygningsaktiviteterne har udvekslingerne mellem byerne dækket en række emner, f.eks. økonomisk overkommelige boliger, social inklusion, mobilitet, klimatilpasning, digital omstilling, byfornyelse, turisme og adgang til finansiering. Peerevalueringer har forbedret byernes kapacitet til inddragelse af interessenter og tværsektorielt samarbejde, til at forbinde strategierne med EU's og de globale dagsordener og med landdistrikterne samt med finansiel støtte. På de kapacitetsopbyggende arrangementer har man behandlet en række emner, f.eks. udformning af integrerede strategier, funktionelle byområder, integrerede territoriale investeringer og lokaludvikling styret af lokalsamfundet, grøn omstilling og innovationsøkosystemer.

Der er indført koordinationsforanstaltninger og supplerende foranstaltninger i forhold til Urbact IV. Byer, der støttes af Urbact, fungerer som peers i forbindelse med EUI's

[33] Baseret på over 1 100 integrerede byudviklingsstrategier.
[34] Baseret på den modtagne feedback fra deltagerne i kapacitetsopbygningsaktiviteter.

kapacitetsopbygningsaktiviteter. Urbact har også samarbejdet som strategisk partner i opsætningen af Portico-vidensplatformen. Det er nødvendigt at fremme tætte forbindelser mellem det europæiske initiativ for byområder og Urbact for at sikre en koordineret indsats og synergier.

Netværket af nationale kontaktpunkter i byerne er på plads og fremskynder efterspørgslen efter EUI-tjenester på tværs af medlemsstaterne. Det fungerer som katalysator for alle EUI-aktiviteter og når ud til bysamfundene, navnlig til de mindre byer og forvaltningsmyndigheder. Netværket har en tværgående funktion med hensyn til at fremme alle arbejdsområder, og de første virkninger er allerede synlige. Dets sociale mediefællesskab vokser hastigt med over 400 mediekampagner, der er iværksat eller i gang i 2024. Netværket kræver løbende og målrettet støtte for effektivt at kunne levere sine tjenester på grund af de mange aktiviteter, som det europæiske initiativ for byområder tilbyder.

Vidensplatformen Portico giver byfagfolkene den hårdt tiltrængte adgang til viden og information om EU-initiativer. Den omfatter over 1 600 vidensressourcer og animerer et fællesskab bestående af næsten 2 000 byfagfolk. En komponent, der indeholder lovende og vellykket bypraksis og stammer fra projekter, der støttes af samhørighedsfondene i hele Den Europæiske Union, vil også snart være tilgængelig på platformen. Med den Urban Panorama-komponent, der er ved at blive udviklet, sigter Portico mod gradvist at skabe et værktøj, der forbinder brugerne med passende europæiske initiativer og aktører baseret på deres behov. Der skal fortsat gøres en indsats for at udvide platformen og navnlig dens Panorama-værktøj, så man fastholder dynamikken og udvikler den i retning af EU's portal for viden om byerne.

De første kapitaliseringsaktiviteter, der gennemføres i form af politiske laboratorier, er i gang, og i den indledende fase gik regionen Hauts-de-France sammen med Urbact IV og afholdt i fællesskab en række vellykkede "bylaboratorier" om emnerne energiomstilling og lokale fødevaresystemer. Hvad angår territoriale konsekvensanalyser, undersøger regionen Hauts-de-France i øjeblikket typerne af støtteaktiviteter. I betragtning af byernes vigtige rolle i gennemførelsen af EU-politikker og nationale politikker er bestemmelser, der anerkender områdernes differentierede behov, centrale for en bæredygtig byudvikling. Eftersom der er udviklet en række værktøjer og metoder til territoriale konsekvensanalyser af centrale europæiske aktører på området[35], er målet at bygge videre på de eksisterende værktøjer og iværksætte aktiviteter i starten af 2025, der opfylder byernes behov.

Støtten til EU's dagsorden for byerne giver resultater med de nye partnerskaber, der er i gang, og de andre, der vil komme fremover. Det europæiske initiativ for byområder har siden 2022 støttet oprettelsen af fire tematiske partnerskaber om "grønnere byer", "bæredygtig turisme", "byer med ligestilling" og "fødevarer". To yderligere partnerskaber, "vandfølsomme byer" og "dekarbonisering af bygninger, integrerede renoveringsprogrammer og lokale opvarmnings- og kølingsplaner", bør være på plads inden udgangen af 2024. Den forventede virkning af støtten til EU's dagsorden for byerne er en øget kapacitet hos alle de involverede aktører til at samarbejde om flerniveaustyring.

Der er iværksat en række kommunikationsaktiviteter. Gennem forskellige sociale medieplatforme har det europæiske initiativ for byområder fået over 28 000 følgere. Der var i alt over 3 000 registrerede deltagere i EUI-arrangementerne i den periode, som denne rapport dækker. Der blev gjort en betydelig indsats for at fremme den femte udgave af byforummet i Torino i 2023, hvor det europæiske initiativ for byområder officielt blev lanceret, og i forberedelserne til den kommende sjette udgave af byforummet i Kraków i juni 2025.

[35] F.eks. ESPON, EU's Fælles Forskningscenter og mellemstatslige aktører.

4. KONKLUSIONER

Europa kan ikke nå sine mål uden sine byer. Europa-Kommissionen vil fortsat samarbejde med bymyndighederne for at yde støtte til byerne. Det europæiske initiativ for byområder fungerer i den forbindelse som et integreret værktøj og støttemekanisme for byer af alle størrelser i hele EU. Det støtter byerne med konkrete tiltag såsom peerlæring, ekspertise og viden samt finansiering af innovation til støtte for samhørighedspolitikkens mål. I den forbindelse hjælper det byerne med at håndtere de mange udfordringer, de står over for.

Gennemførelsen af det europæiske initiativ for byområder vil fortsætte med den efterspørgselsdrevne tilgang, hvor byernes behov fortsat er i centrum for de strategiske og operationelle valg, og hvor det tilstræbes at yde den mest relevante støtte til støttemodtagerne. Der lægges konstant vægt på at sikre et effektivt feedbackkredsløb med byer og byfagfolk gennem netværket af nationale kontaktpunkter i byerne og samspillet inden for initiativets arbejdsområder.

Det europæiske initiativ for byområder vil fortsat samarbejde tæt med centrale organisationer og netværk på byområdet samt styrke synergierne med andre vigtige EU-initiativer. Der vil blive gjort den størst mulige indsats for at fremme anvendelsen af denne udbudte tjeneste i byer af alle størrelser på tværs af medlemsstaterne. Der vil blive indsamlet feedback fra støttemodtagerne i 2025 under midtvejsevalueringen. Det europæiske initiativ for byområder vil levere en styrket og sammenhængende politisk indsats i EU, hvilket omfatter bidrag til EU's kommende politiske dagsorden for byerne.